

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____ менеджменту _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор (перший проректор)

_____ “ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ Електронне врядування _____
(код і назва навчальної дисципліни)
спеціальність _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____
(код і назва спеціальності)
освітня програма (спеціалізація) _____ «Регіональне управління» _____
(назва спеціалізації)
інститут, факультет _____ ЕГІ, ФЕУ _____
(назва інституту, факультету)
мова навчання _____ українська _____

Запоріжжя – 2018 рік

Робоча програма Електронне врядування для здобувачів вищої освіти

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності _____ 281 _____ «Публічне _____ управління _____ та адміністрування», освітня програма (спеціалізація) _____ «Регіональне управління» _____ .

(назва спеціалізації)

„_14_” ___03___, 2018 року- _14_ с.

Розробники: Тесленок І.М., доц. каф. менеджменту, к. е. н., доц.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

_____ менеджменту _____

Протокол від “_14_” ___03___ 2018 року № _7_

Завідувач кафедри _____

_____ менеджменту _____

_____ (Пуліна Т.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“_14_” ___03___ 2018 року

Схвалено науково-методичною комісією _____ факультету
_____ економіки та управління _____

Протокол від. “_29_” ___04___ 20 18__ року № _15_

“_29_” ___04___ 2018 року Голова _____ (Корольков В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми*

“_____” _____ 20__ року Керівник групи _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається невідпусковою кафедрою

_____, 2018 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	За вибором здобувача вищої освіти	
Модулів – 2	Спеціальність (освітня програма, спеціалізація): <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 120		9-й	9-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 42 год. самостійної роботи студента –78 год.	Освітній ступінь: магістр	28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		64 год.	72 год.
		Індивідуальні завдання:	
14 год	40 год		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –45% до 55%

для заочної форми навчання –10% до 90%

1. Мета навчальної дисципліни

Мета: формування комплексу професійної компетентності, щодо системи електронного урядування з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, задля покращення рівня і якості державних послуг громадянам і подальшого інноваційного розвитку публічної служби; ознайомлення з електронним урядуванням, основними поняттями цього курсу, нормативно-правовою базою з питань електронного урядування, сутністю, принципами, функціями, етапами впровадження та основними проблемами, пов'язаними з цим процесом.

Завданням навчальної дисципліни є:

- засвоїти сутність електронного урядування, його засади та концепцію електронного уряду;
- оволодіти технологією впровадження електронного урядування, в тому числі на основі інструментарію проектного менеджменту та управління процесами діяльності;
- набути навички та уміння самостійно аналізувати приклади та досвід застосування технологій електронного урядування, в тому числі віртуальну міську раду та портали надання послуг, електронні управлінські послуги, процеси формування думки та волевиявленнь;
- уміти готувати та приймати рішення в умовах електронної демократії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;
- здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність);
- здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти;
- здатність здійснювати професійну діяльність і приймати обґрунтовані рішення, керуючись засадами соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

фахові компетентності:

- оцінювати та аналізувати стан електронного урядування;
- застосовувати набуті навички в практичній діяльності щодо інформаційної політики;
- оцінювати стан ведення органами державної влади та місцевого самоврядування своїх електронних інформаційних ресурсів;
- здійснювати комплексний аналіз рівня готовності органів державної влади та місцевого самоврядування до впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- організовувати обробку документації з метою здійснення інформаційного забезпечення органу державної влади, органу місцевого самоврядування, установи або організації засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- застосовувати комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки, прийняття та впровадження управлінських рішень.

Очікувані програмні результати навчання:

- організовувати діяльність органу публічного адміністрування із застосуванням підходів електронного урядування;

- оцінювати стан і розробляти напрями поліпшення технологічних складових електронного уряду;
- здійснювати організацію та розробку заходів щодо запровадження електронного урядування в різних сферах публічного адміністрування;
- запроваджувати раціональні форми організації праці за допомогою інформаційних технологій;
- використовувати пошукові системи ЄС, України та світу для збору інформації з метою підготовки програмних документів, управлінських рішень у сфері європейської інтеграції, аналізу відповідності проектів нормативно-правових актів України праву ЄС;
- розробляти та організовувати заходи щодо орієнтації та вибору доцільних інструментів електронного врядування щодо стану політичної системи країни, реалізації конституційних прав людини тощо;
- готувати аналітичні довідки, пропозиції, доповіді із застосуванням інструментів електронного врядування: здійснювати належне інформування громадськості про діяльність органу управління шляхом постійного зв'язку із засобами масової інформації: керувати процесом реалізації демократичного врядування на загальнодержавному, територіальному і галузевому рівнях управління, визначення ефективності діючих форм і методів управлінської діяльності;
- оцінювати стан соціально-економічного розвитку країни, політичної системи, публічного врядування на основі інструментів та технології електронного врядування.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Засади та концепція електронного уряду.

Тема 1. Концептуальні засади електронного урядування

Електронний уряд і електронне урядування поняття і суть. Електронна демократія поняття і суть. Поняття інформаційного суспільства. Інформаційний портал, інформаційний ресурс, інформаційне середовище електронного управління, електронні адміністративні послуги, індекс готовності електронного уряду. Основні цілі, завдання електронного урядування в Україні. Принципи створення і функціонування інформаційної системи

Тема 2. Електронна демократія та електронна держава

Демократія як політичний режим: поняття і принципи. Електронна демократія: поняття, суть, цілі, особливості. Елементи електронної демократії. Сектори і інструменти електронної демократії. Етапи становлення електронної демократії. Пріоритетні напрями розвитку електронних консультацій з громадянами. Інформаційна взаємодія органів влади і зацікавленої громадськості. Електронне голосування. Електронний парламент. Інформаційна інфраструктура.

Тема 3. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування

Поняття «Державна політика». Етапи розробки державної політики. Державне управління, його характерні ознаки. Система державного управління. Функції державного управління. Державні цільові програми поняття і види. Інформаційно-технологічна інфраструктура. Основні завдання управління інформаційними ресурсами. Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства і електронного управління. Основні індекси рівня розвитку інформаційного суспільства. Національна система індикаторів розвитку інформаційного суспільства в Україні. Оцінка електронної готовності України

Тема 4. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування

Основні підходи і моделі побудови електронного уряду. Базові моделі побудови електронного уряду. Архітектура електронного уряду. Портал державних послуг. Структура технологічного забезпечення Інтернет-порталу. Інфраструктура електронної

ідентифікації і авторизації. Електронні ідентифікаційні карти. Електронний цифровий підпис. Електронні паспорти. Системи електронних платежів. Національні облікові системи (реєстри, кадастри).

Змістовий модуль 2. Практика та технологія впровадження електронного урядування.

Тема 5. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні

Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного уряду. Основні нормативно-правові акти у сфері е-управління і інформатизації в Україні. Світова практика нормативного регулювання електронного управління. Концепція інформатизації: нормативно-правове забезпечення. Концепція розвитку інформаційного суспільства. Концепція розвитку електронного управління в Україні. Економічні аспекти впровадження і функціонування електронного уряду. Організаційні аспекти впровадження електронного управління. Кадрові аспекти впровадження і функціонування технологій електронного управління.

Тема 6. Інформаційна інфраструктура електронного урядування

Інформаційний простір: поняття і основні компоненти. Телекомунікаційні і інформаційно-комунікаційні системи. Основні напрями розвитку телекомунікаційних мереж. Географічні інформаційні системи (ГИС) в державному управлінні. Інтернет як основа електронного управління. Електронний документообіг як основа діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Електронний цифровий підпис, основні поняття з нею пов'язані. Національна система електронного цифрового підпису. Механізм електронного цифрового підпису.

Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування

Роль інформації в державному управлінні та місцевому самоврядуванні. Інформаційно-аналітична діяльність. Аналітичні документи, що застосовуються в публічному управлінні. Державна політика та державне управління з питань електронних інформаційних ресурсів. Стан національних електронних інформаційних ресурсів в Україні та тенденції їх розвитку. Національний депозитарій електронних інформаційних ресурсів. Адміністративна послуга. Електронні адміністративні послуги. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг в Україні та в країнах Європейського союзу. Проблеми надання адміністративних послуг в Україні.

Тема 8. Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ

Принципи і моделі управління суб'єктами господарської діяльності. Методології планування потреб державних установ у фінансових, матеріальних та кадрових ресурсах. Інформаційна безпека у системі електронного урядування. Державна політика інформаційної безпеки. Сутність поняття «інформаційна безпека». Основні принципи забезпечення інформаційної безпеки. Завдання захисту інформації. Напрями інформаційної безпеки. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації. Функції та завдання системи захисту інформації в електронному урядуванні, її основних суб'єктів. Забезпечення інформаційної безпеки електронного урядування. Забезпечення інформаційної безпеки у країнах ЄС.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Засади та концепція електронного уряду.												
Тема 1. Концептуальні засади електронного урядування	16	4	2		2	8	16	2			5	9
Тема 2. Електронна демократія та електронна держава	14	2	2		2	8	14				5	9
Тема 3. Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування	15	4	1		2	8	16		2		5	9
Тема 4. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування	14	4	1		1	8	14				5	9
Разом за змістовим модулем 1	59	14	6		7	32	60	2	2		20	36
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Практика та технологія впровадження електронного урядування.												
Тема 5. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні	16	4	2		2	8	14				5	9
Тема 6. Інформаційна інфраструктура електронного урядування	14	2	2		2	8	16	2			5	9
Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування	16	4	2		2	8	16	2			5	9
Тема 8. Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ	15	4	2		1	8	14				5	9
Разом за змістовим модулем 2	61	14	8		7	32	60	4			20	36
Усього годин	120	28	14		14	64	120	6	2		40	72

4. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концептуальні засади електронного урядування	2
2	Електронна демократія та електронна держава	2
3	Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування	1
4	Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування	1
5	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні	2
6	Інформаційна інфраструктура електронного урядування	2
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування	2
8	Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ	2
	Всього	14

6. Темі лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концептуальні засади електронного урядування	8
2	Електронна демократія та електронна держава	8
3	Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування	8
4	Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування	8
5	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні	8
6	Інформаційна інфраструктура електронного урядування	8
7	Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування	8
8	Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ	8
	Разом	64

8. Індивідуальні завдання

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання – виконання індивідуальних завдань (творчі завдання).

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – контрольна робота.

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

- навички щодо організування діяльності органу публічного адміністрування із застосуванням підходів електронного врядування;
- навички щодо використання пошукових систем ЄС, України та світу для збору інформації з метою підготовки програмних документів;
- аналітичні довідки, пропозиції, доповіді із застосуванням інструментів електронного врядування: здійснювати належне інформування громадськості про діяльність органу управління шляхом постійного зв'язку із засобами масової інформації: керувати процесом реалізації демократичного врядування на загальнодержавному, територіальному і галузевому рівнях управління, визначення ефективності діючих форм і методів управлінської діяльності.

11. Засоби оцінювання

№ п/п	Поточна навчальна діяльність	Кількість балів								Разом
		Робота на лекції	Активна участь у дискусії	Презентація	Практичні заняття			Контрольна робота	Індивідуальне завдання	
					Присутність на прак. занятті	Опанування практичними	Тестовий контроль			
1	Змістовий модуль 1 (7 лекц., 3 прак. зан.)	4	8	16	4	12	40		16	100
	Тема 1.	1	2	4	1	3	10			21
	Тема 2.	1	2	4	1	3	10			21
	Тема 3.	1	2	4	1	3	10			21
	Тема 4.	1	2	4	1	3	10			21
	Контрольна робота									
	Індивідуальне завдання								16	16
2	Змістовий модуль 2 (7 лекц., 3 прак. зан.)	4	8	16	4	12	40		16	100
	Тема 5	1	2	4	1	3	10			21
	Тема 6.	1	2	4	1	3	10			21
	Тема 7.	1	2	4	1	3	10			21
	Тема 8.	1	2	4	1	3	10			21
	Контрольна робота									
	Індивідуальне завдання								16	16
	Разом									200/2=100

12. Критерії оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	Індивідуальне завдання	T5	T6	T7	T8	Індивідуальне завдання	
21	21	21	21		16	21	21	21		21

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Тесленок І.М. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Електронне врядування» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» ОКР «Магістр».

2. Тесленок І.М. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Електронне врядування» для підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» ОКР «Магістр».

3. Тесленок І.М. Методичні рекомендації до індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Електронне врядування» для підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» ОКР «Магістр».

14. Рекомендована література

Базова

1. Асеев Г. Г. Электронный документооборот : учебник / Г. Г. Асеев. - К. : Кондор, 2007. – 500 с.

2. Данилин А. В. Электронные государственные услуги и административные регламенты: от политической задачи к архитектуре "электронного правительства" / А. В. Данилин. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 336 с.

3. Дубов Д. В. Основи електронного урядування : навч. посіб. / Д. В. Дубов, С. В. Дубова. - К. : ЦНЛ, 2006. - 175 с.

4. Електронне врядування : метод. рек. / уклад. С. А. Чукут. - К.: Вид-во НАДУ, 2007. - 46 с.

5. Клименко І. В. Технології електронного урядування / І. В. Клименко, К. О. Линьок. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 192 с.

6. Матвієнко О. Основи організації електронного документообігу : навч. посібн. / О. Матвієнко, М. Цивін. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 112 с.

7. Система електронного документообігу в державному управлінні : навч.-метод. посіб. / укл. : І. В. Клименко, К. О. Линьов. - К. : НАДУ, 2006. - 31 с.

8. Шевчук О. Б. Електронний уряд / О. Б. Шевчук, О. П. Голобуцький. – К. : Атлант UMS, 2002. – 173 с.

Допоміжна

9. Денисова И. П. Социальная политика : учебник / И. П. Денисова, Л. Р. Клиновенко. – М. : Феникс, 2009. – 352 с.
10. Діденко А. Н. Сучасне діловодство : навч. посібн. / А. Н. Діденко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2000. – 384 с.
11. Електронна демократія: сподівання та проблеми / Дж. Кедді, К. Вер-гез; [пер. з англ. С. Соколик, О. Орель, К. Гомма]. – К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2009. – 164 с.
12. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії та практики : навч. посібн. / В. Д. Павловський, Р. А. Калужний, В. С. Цимбалюк та ін. ; за заг. ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калужного. – К. : МАУП, 2003. – 336 с.
13. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – К. : Знання, 2008. – 665 с.
14. Про адміністративні послуги [Електронний ресурс] : Закон України від 6 верес. 2012 р. // Офіц. Вісн. України – 2012. – № 76. – Ст. 3067. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17-219>
15. Про додаткові заходи по забезпеченню відкритості в діяльності органів державної влади [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 1 серп. 2002 р. № 683/2002 // Голос України. – 2002. – № 141. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/683/2002>
16. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 трав. 2003 р.
17. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 трав. 2003 р. № 851 // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.
18. Про затвердження заходів з реалізації Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 груд. 2003 р. № 828-р. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
19. Про затвердження Методики визначення собівартості платних адміністративних послуг [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Міністрів України від 27 січ. 2010 р. № 66 // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 6. – Ст. 260. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/66-2010-п>
20. Про затвердження Методичних рекомендації щодо розроблення стандартів надання адміністративних послуг [Електронний ресурс] : Наказ М-ва економіки України від 12 лип. 2007 р. № 219 – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0219665-07>
21. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 берез. 2004 р. № 326. // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 11. – Ст. 665.
22. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг : Постанова Каб. Міністрів України від 3 січ. 2013 р. № 13 // Офіц. вісн. України. – 2013. – № 4. – Ст. 109.
23. Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг : Постанова Каб. Міністрів України від 30 січ. 2013 р. № 57 // Уряд. кур'єр. – 2013. – № 23.
24. Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Наказ Держ. ком. інформ. політики, телебачення та радіомовлення України, Держ. ком. зв'язку та інформатизації України від 25 листоп. 2002 р. № 327/225 // Офіц. вісн. України. – 2002 – № 2. – Ст. 49. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02>
25. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 5 лип. 1994 р. № 80/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286.

26. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 22 лип. 1998 р. № 810 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 21. – Ст. 943. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

27. Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Міністрів України від 29 серп. 2002 р. № 1302 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 36. – Ст. 1700. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1302-2002-п>

28. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи “Електронний уряд” [Електронний ресурс] : Постанова Каб. Міністрів України від 24 лют. 2003 р. № 208 // Офіц. вісн. України. – 2003. – Ст.378. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-п>

29. Про інформацію : Закон України від 2 жовт. 1992 р. // Відом. Верхов.

30. Про заходи щодо упорядкування адміністративних послуг

31. Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

15. Інформаційні ресурси

32. Асамблея європейських регіонів. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://www.aer.eu/en/home.html>.

33. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Электрон- ный ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.

34. Децентралізація підвищить конкурентоспроможність регіонів.

35. Директива 1999/93/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13.12.1999 р. "Про систему електронних підписів, що застосовується в межах Співтовариства" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_240.

36. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Елект- ронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pravo.org.ua/files/administr/Koncrpciya_reform_pabl_admin_2.doc.

37. Концепція формування та функціонування інтегрованої інформа- ційно-аналітичної системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.

38. Корнеєва Т. Відкритість української влади як системний функ- ціональний феномен у сфері управління [Електронний ресурс] / Т. Кор- неєва. – Режим доступу : <http://www.isu.org.ua>.

39. Несторенко О. Інформаційне суспільство, електронна Україна та геоінформаційні технології [Електронний ресурс] / О. Несторенко. – Режим доступу : http://www.ecomm.kiev.ua/gis/gis_usage.

40. Офіційний веб-сайт Фонду ефективного управління. – Режим доступу : http://ua.debaty.org/cms/decentralizatia_main.

41. Примеры внедрения: использование информационных техноло- гий в процессе государственного управления. Опыт стран СНГ [Элект- ронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government>.

42. Примеры внедрения: использование информационных технологий в процессе государственного управления. Опыт зарубежных стран [Элект- ронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government>.

43. Показатели раздела "Электронное Правительство – eGovernment" для мониторинга инициативы ЕС "Электронная Европа – eEurope" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.europa.eu.int/information_society/eeurope/action_plan/pdf/egovindicators.pdf.

44. Про електронний цифровий підпис : Закон України [Електронний ресурс]. –

Режим доступу : <http://www.e-ukraine.org.ua/index.php?mod=pidpis>.

45. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-ukraine.org.ua>.

46. Про поліпшення картографічного забезпечення державних та інших потреб в Україні : Указ Президента України № 575/2001 від 01.08.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

47. Ресурсний центр розвитку громадських організацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://issuu.com/gurtrc/docs>.

48. Інформаційні матеріали сайту представництва ООН в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.kiev.ua/ua/undp/arias/project.php?id=31>.

49. Інформаційні матеріали сайту "Електронна Україна" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-ukraine.org.ua>.

_____, 2018 рік